

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2002-4-162 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 03-43/486-208
Karar Tarihi : 17.6.2003

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK (Başkan Y.)
Üyeler : A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY,
Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ,
Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
Kublay ATASAYAR, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B- RAPORTÖRLER : M. Haluk ARI, Uygur GAZİOĞLU

**C- BAŞVURUDA
BULUNAN**

: Lemförder International AG & Co. KG
Temsilcisi: Av. Cüneyd GÜRCAN
Maçka Cd. No:23/1 Kat:4 Daire:5 80200 Maçka/İstanbul

D- TARAFLAR

: - Tirsan Lemförder Aks Modülleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.
10003 Sk. No:13 Atatürk Organize Sanayi Bölgesi
Çiğli/İzmir
- Lemförder International AG&Co. KG
Borgwardstraße 16, 28279 Bremen/ALMANYA
- Tiryakiler Oto Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.
1520 Sk. No:34 Umurbey Mh. Alsancak/İzmir

E- DOSYA KONUSU: Tirsan Lemförder Aks Modülleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Tirsan), Lemförder International AG&Co. KG (Lemförder International) ve Tiryakiler Oto Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Tiryakiler Oto) arasında akdedilen "Distribütörlük Sözleşmesi"ne muafiyet tanınması talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 14.10.2002 tarih, 4444 sayı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 22.5.2003 tarih, 2002-4-162/MM-03-MHA sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu 9.6.2003 tarih, REK.0.08.00.00/92 sayılı Başkanlık önergesi ile 03-43 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da;

- Bildirim konusu Distribütörlük Sözleşmesi'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında bir dikey anlaşma olduğu,

- Taraflarca imzalanan Distribütörlük Sözleşmesi'nin 13.4. maddesi ve Rekabet Yasağı Sözleşmesi'nin muhtelif hükümleri ile sözleşmenin sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak alıcıya getirilen sınırlamaların grup muafiyetinden yararlanmadığı,

- Talepte bulunulmuş olması dolayısıyla yapılan bireysel muafiyet incelemesi sonucunda ise 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde düzenlenen, anılan rekabet yasağına muafiyet tanınmasını sağlayacak şartların oluşmadığının anlaşıldığı,

- Bu çerçevede, gerekçeli kararın tebliğini takiben, Kurulca öngörülecek bir süre içerisinde, bildirim konu "Distribütörlük Sözleşmesi" ve "Rekabet Yasağı Sözleşmesi" ile alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğünün, sözleşmenin sona ermesinden sonraki dönemi kapsamayacak şekilde düzenlenerek, Kuruma tevsik edilmesi koşuluyla, bildirim konusu sözleşmenin Tebliğ'in sağladığı muafiyetten yararlanabileceğinin aksi takdirde soruşturma açılarak 4054 sayılı Kanun'un 16 ve 17. maddelerinin uygulanacağını taraflara bildirilmesi gerektiği,

görüşüne yer verilmiştir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. Ürün Pazarı

Dosya mevcudu bilgilerden Tiryakiler Oto'nun faaliyet alanının, ticari araçlar (brüt ağırlığı asgari 3.5 ton olan otobüsler, yolcu araçları ve kamyonlar ile ağırlığına bakılmaksızın zirai araçlar, askeri araçlar ve iş makinaları) için V çeki kolları, çeki kolları, salıncak kolları, komple rotlar, direksiyon rotları, stabilizatör kolları, rot başları ve tüm bu ürünlerin tamir takımları ile ek ürün bazında Türkiye pazarında ticari araç olarak kabul edilmekle birlikte, dünya pazarında bu nitelikte kabul edilmeyen, brüt ağırlığı azami 3.5 ton olan panelvanlar ve minibüsler için V çeki kolları, çeki kolları, salıncak kolları, komple rotlar, direksiyon rotları, stabilizatör kolları, rot başları ve bu ek ürünlerin tamir takımlarının pazarlaması, ithalatı ve ihracatı olduğu anlaşılmıştır. Söz konusu ürünler bir motorlu taşıt aracının belirli bir bölümünü oluşturan parçalar olup, hiçbirinin diğerini ikame etmesi mümkün değildir; dolayısıyla her bir ürün ayrı pazarlar olarak tanımlanabilir. Ancak, tüm ürünlerin sözleşmenin konusunu oluşturması ve yapılacak incelemenin muafiyet incelemesi olması nedeniyle, ayrı pazarlar tanımlamaktan kaçınılarak, değerlendirmeye esas teşkil edecek ilgili ürün pazarının, yukarıda sayılan

ürünlerin tamamını kapsayacak şekilde belirlenmesinin uygun olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

H.1.2. Coğrafi Pazar

Bildirimi yapılan sözleşme çerçevesinde, anlaşma konusu ürünlerin Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde ve Mısır'da pazarlama ve dağıtımının yapılacağından, ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak belirlenmiştir.

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Bildirime konu sözleşmenin tarafları arasında 5.6.2002 tarihinde iki temel sözleşme imzalanmıştır. Hisse Alım Sözleşmesi olarak tanımlanan sözleşme ile bazı ek sözleşmelerden oluşan ilk anlaşmanın bir tarafında ZF Lemförder Metallwaren AG, Ulrich SCHULTHEIS, Carl-Albert PETZOLD, Detlef MITHÖFER ve Mehmet Cüneyd GÜRCAN (Alıcılar), diğer tarafında ise Mehmet TIRYAKI, İrfan MENCİK ve Bedriye MENCİK (Satıcılar) yer almakta olup, Satıcılar Tirsan'daki bütün hisselerini Alıcılara devretmektedir. Söz konusu devir işlemi ile ilgili olarak 9.7.2002 tarih ve 3040 sayı ile Rekabet Kurumu'na başvuru yapılmış ve Kurul'un 8.8.2002 tarihli toplantısında 02-47/601-243 sayı ile bildirim tabi bir işlem olmadığına karar verilmiştir.

Hisse Alım Sözleşmesi'nin ekleri arasında yer alan Rekabet Yasağı Sözleşmesi, mezkur sözleşmede Satıcılar ve Satıcıların bağlı şirketleri Tiryakiler Oto, Tirsan Kardan Otomobil Yedek Parça Sanayi ve Ticaret A.Ş., Tireks Otomotiv Dış Ticaret Sanayi A.Ş. ve Tirsan Direksiyon Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin Tirsan ile rekabet etmemesi amacıyla akdedilmiştir.

Taraflar arasındaki ikinci sözleşme ise bildirim konu olan Distribütörlük Sözleşmesi'dir.

H.2.1. Distribütörlük Sözleşmesi'nin 2002/2 sayılı Tebliğ Çerçevesinde Değerlendirmesi

2002/2 sayılı Tebliğ, kapsam maddesinde belirtildiği üzere, üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalara uygulanmaktadır. Bildirim konu Distribütörlük Sözleşmesi de Tirsan tarafından geliştirilen, üretilen ve ithal edilen mallar ile Lemförder International tarafından tedarik edilen malların münhasır olan ve olmayan yetkilerle Tiryakiler Oto tarafından pazarlanmasını konu edinmesi nedeniyle bir dikey anlaşma niteliğinde olup, anılan Tebliğ kapsamında değerlendirilmiştir.

03-43/486-208

Bu çerçevede, söz konusu sözleşmenin yanı sıra, bu sözleşmenin ilgili maddelerinde atıfta bulunulan Rekabet Yasağı Sözleşmesi de değerlendirme yapılırken göz önünde bulundurulmuştur.

Yapılan değerlendirme sonucunda, Distribütörlük Sözleşmesi'nin 13. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan düzenlemenin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi ile muafiyet kapsamı dışında bırakılan hallerden olduğu anlaşılmıştır.

Buna göre;

Distribütörlük Sözleşmesi'nin "Rekabet Yasağı" başlıklı 11. maddesi şu şekildedir:

"11.1. Ürün ve Ek Ürünlerin coğrafi alanda satılması, pazarlanması ve dağıtılması, bunların sadece Müşterilere dağıtılması kaydıyla Tiryakiler'in Rekabet Yasağı Sözleşmesi kapsamındaki rekabet etmeme yükümlülüğünün bir istisnasını oluşturur. Ürün ve Ek Ürünlerin coğrafi alanda işbu Sözleşme ile izin verilen kimselerden başkasına satılması, dağıtılması, pazarlanması ya da başka surette tasarruf edilmesi Rekabet Yasağı Sözleşmesinin hükümlerine tabi olacaktır. İşbu Sözleşmede yer alan hiçbir hüküm Tiryakiler'e Ürün ve Ek Ürünlerin üretimi ya da bunların TLM (Tirsan)'nin rakiplerinden iktisap edilmek suretiyle coğrafi alanda satılması ve/veya pazarlanması ve/veya ithal edilmesi ya da başka surette tasarruf edilmesi hakkını verdiği şekilde yorumlanamaz. Madde 3.5 saklıdır.

11.2. Tiryakiler, hissedarlarının TLM ve/veya LMI (Lemförder International) ile coğrafi alanda rekabet etmeyeceğini taahhüt ve garanti eder."

Ayrıca sözleşmenin "Beyanlar ve Taahhütler" başlıklı 13. maddesinin dördüncü fıkrası ise;

"Tiryakiler, Yürürlük Tarihi itibarıyla ve yürürlük tarihinden Rekabet Yasağı Sözleşmesinin bitimine kadar olan dönem içinde ürünler ve ek ürünlere ilişkin olarak coğrafi alanda TLM ile rekabet yaratacak ya da rekabete sebebiyet verecek şekilde herhangi bir kimsenin ya da tüzel kişinin satıcısı, distribütörü, acentesi ya da komisyoncusu olmadığını ve olmayacağını beyan ve taahhüt eder." şeklindedir.

Buna göre, taraflar devir anlaşmasına ekli listede yer alan ürünler için bir rekabet yasağı anlaşması yapmış olup, Distribütörlük Sözleşmesi'ne konu olan ürünler bu yasağın bir istisnası olarak kabul edilmiştir. Söz konusu hükümlerde atıfta bulunulması ve Distribütörlük Sözleşmesi'nin ayrılmaz bir parçası olması dolayısıyla, Rekabet Yasağı Sözleşmesi de değerlendirilmiştir.

1. maddesinde sözleşmenin amacı, taahhütte bulunanları ve bağlı şirketleri sözleşme süresi boyunca şirket ile coğrafi alanda rekabete girecek ya da

rekabete sebebiyet verecek herhangi bir davranışta bulunmaktan ya da herhangi bir işleme girişmekten alıkoymak ve engellemek olarak belirtilmiştir.

Sözleşmenin 2. maddesine göre taahhütte bulunanlar ve bağlı şirketleri, Hisse Alım Sözleşmesine EK F olarak ekli bulunan listede yer alan ürünleri coğrafi alanda gerek doğrudan gerekse dolaylı olarak üretmeyecek, satmayacak, pazarlamayacak, ithal etmeyecek ya da başka şekilde tasarruf etmeyecektir. Bahse konu ek listede ise, binek araç ürünleri ile ticari araç ürünleri yer almaktadır.

5. madde ile "Taraflar, Distribütörlük Sözleşmesi uyarınca Ticari Araç Ürünlerinin Coğrafi Alanda satılmasının, pazarlanmasının ve dağıtılmasının, Tiryakiler'in rekabet etmeme yükümlülüğünün bir istisnasını oluşturduğu konusunda mutabıktır. Taahhütte Bulunanlar ve Bağlı Şirketler, bu maddede yer alan hiçbir hükmün kendilerine işbu Sözleşme süresi boyunca Ticari Araç Ürünlerinin Coğrafi alanda üretilmesi ve Şirketin rakiplerinden alınmak suretiyle satılması ve/veya pazarlanması ve/veya ithal edilmesi ya da diğer surette tasarruf edilmesi hususunda bir hak bahşedecek şekilde yorumlanmayacağı konusunda mutabıktır." düzenlemesi getirilmiştir.

6. maddede Distribütörlük Sözleşmesi'nin kapsamında yer almayan binek otomobil ürünlerinin rekabet yasağına istisna teşkil etmeyeceği kabul edilmiştir.

13. madde ise, "Taahhütte Bulunanlar ve Bağlı Şirketler iş bu sözleşmenin Distribütörlük Sözleşmesinin süresi boyunca ve onun feshinden itibaren üç yıl süre ile yürürlükte kalacağını kabul ve beyan eder. Distribütörlük Sözleşmesinin sona ermesinden sonra işbu sözleşmenin geçerlilik süresi olarak belirlenen üç yıllık süre, Distribütörlük Sözleşmesinin süresinin taraflarca orada yer alan hüküm ve koşullar altında karşılıklı anlaşma yoluyla uzatılması halinde dahi bu uzatmadan etkilenmeyecek ve kısaltılmayacaktır." şeklindedir.

Söz konusu düzenlenmeler birlikte değerlendirildiğinde, dağıtıcı konumunda bulunan Tiryakiler Oto'ya distribütörlük sözleşmesinin sona ermesinden itibaren 3 yıl süreyle rekabet etme yasağı getirildiği anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, 2002/2 sayılı Tebliğ'in "Rekabet Etmeme Yükümlülüğü"nü düzenleyen 5. maddesinin (b) fıkrası şu şekildedir,

"Bu Tebliğ ile tanınan muafiyet anlaşmada yer alan aşağıda belirtilen yükümlülüklerle uygulanmaz:

...

b) Anlaşmanın sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak alıcıya getirilen mal ya da hizmet üretmesini satın almasını satmasını ya da yeniden satmasını yasaklayan doğrudan ya da dolaylı herhangi bir yükümlülük.

Ancak yasaklamanın anlaşma konusu mal ya da hizmetlerle rekabet halindeki mal ve hizmetlere ilişkin olması, anlaşma süresince alıcının faaliyette bulunduğu tesis ya da arazi ile sınırlı olması ve sağlayıcı tarafından alıcıya devredilen know-how'ı korumak için zorunlu olması koşullarıyla alıcıya anlaşmanın sona ermesinden itibaren bir yılı aşmamak kaydıyla rekabet etmeme yükümlüğü getirilebilir..."

Tebliğ, belli şartların varlığında anlaşmanın sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak alıcıya en fazla 1 yıllık bir rekabet yasağı getirilebileceğini öngörmüştür. Ayrıca, maddede değinilen her üç koşulun da birlikte bulunması gerekmektedir. Buradan Tebliğ'in amacının alıcıya getirilecek rekabet etme yasaklarını mümkün olduğunca sınırlamak olduğu görülmektedir. İncelemeye konu distribütörlük sözleşmesinde öngörülen rekabet yasağı ise anlaşma süresince Tiryakiler Oto'nun faaliyette bulunduğu tesis ya da arazi ile sınırlı değildir. Mezkur sözleşmede know-how'un korunmasına dair bir düzenleme de yer almamaktadır. Bu nedenle bildirim konu anlaşmada yer alan rekabet etmeme yükümlülüğü, Tebliğ'in 5 (b) maddesinin ikinci fıkrasında sayılan şartları sağlamamaktadır. Bu çerçevede anlaşma ile anlaşmanın sona ermesinden sonraki döneme yönelik olarak, alıcı konumundaki Tiryakiler'e getirilen rekabet yasağı, süresi ne olursa olsun Tebliğ'in sağladığı muafiyetten yararlanamamaktadır. Öte yandan Tebliğ'in 5 (b) bendinin düzenleniş biçiminden de anlaşılacağı üzere, bir dikey anlaşmada rekabet yasağı hükümlerinin söz konusu Tebliğ maddesine aykırı düzenlenmiş olması, anlaşmanın tamamının grup muafiyetinden yararlanamamasına yol açmamakta, yalnızca rekabet yasağına ilişkin hükmün grup muafiyetinden yararlanamaması sonucunu doğurmaktadır.

Distribütörlük Sözleşmesi'nin Rekabet Yasağı dışındaki hükümlerinin 2002/2 sayılı Tebliğ hükümlerine uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda bildirim konu anlaşmanın, Rekabet Yasağı dışındaki hükümlerinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in sağladığı muafiyetten yararlanabileceği açıktır. Bu noktada, sözleşmenin grup muafiyetinden yararlanamayan maddesi nedeniyle bireysel muafiyet incelemesi yapılması gerekmektedir.

H.2.2. Bireysel Muafiyet Açısından Değerlendirme

Grup muafiyeti ile öngörülen sınırlamalardan daha fazla bir sınırlama içeren anlaşmalar, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde düzenlenen, aşağıdaki şartları sağlamaları halinde bireysel muafiyet alabilir.

H.2.2.1. Malların Üretim ve Dağıtımını ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

Distribütörlük Sözleşmesi, otomotiv endüstrisinde kullanılmak üzere Tirsan tarafından geliştirilen, düzeltilen, üretilen ve ithal edilen bir kısım ürünler ile

Lemförder International tarafından sağlanan ürünlerin Tiryakiler Oto tarafından, müşteri olarak adlandırılan bağımsız yedek parça satıcılarına satışını konu edinmektedir. Böylece bu sözleşme aracılığıyla, yedek parça pazarında orijinal parça satıcılarının yanında alternatif bir dağıtım kanalı mevcut olacak, dolayısıyla malların üretim ve dağıtımında iyileşme sağlanacaktır. Sözleşme ile değinilen yarar sağlanmakla birlikte, sözleşmenin sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak getirilen kısıtlamanın bu yararlarla bağlantısı bulunmamaktadır.

H.2.2.2. Tüketicinin Bundan Yarar Sağlaması

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmanın muafiyet alabilmesi için, yukarıda değinilen malların dağıtım veya hizmetlerin sunulmasından elde edilen iyileşmenin tüketiciye yansıtılması gerekmektedir. Diğer bir deyişle, tüketici ortaya çıkan yararlarından adil bir pay almalıdır. Buna göre ortaya çıkan ekonomik fayda ile tüketicinin elde edeceği menfaat arasında makul bir denge olması gerekmektedir. Tüketicinin yararı fiyatların seviyesindeki düşüş şeklinde olabileceği gibi, satış sonrası etkin hizmetler, ürün çeşitliliğinin artması, tüketicinin ürüne daha kolay ulaşabilmesi, malın arzında devamlılığın sağlanması gibi koşullar da tüketicinin elde edeceği menfaat kapsamında değerlendirilebilir.

Bildirime konu sözleşme ile OPSO olarak adlandırılan orijinal parça üreticilerinin satış organizasyonları yanında, sözleşme konusu ürünlerin bağımsız yedek parça satıcılarına ulaştırılması sağlanacaktır. Böylece tüketiciler alternatif bir temin kaynağına kavuşmuş olacaklardır. Bu şekilde malların dağıtımında bir iyileşme sağlandığı düşünülmektedir. Diğer taraftan, bu kanalla tüketiciye ulaşan ürünün fiyatının da OPSO'lar vasıtasıyla satılardan daha düşük olması beklenebilir.

H.2.2.3. İlgili Pazarın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

Söz konusu sözleşmenin imzalanmasıyla pazardaki rekabet düzeyinde bir azalma olmayacaktır. Ancak rekabet yasağı açısından bakıldığında, teşebbüs sayısının kısıtlı olduğu pazarda faaliyet gösteren dağıtıcının sözleşmenin sona ermesinden sonra faaliyetlerini başka sağlayıcılarla sürdürme ihtimalinin sınırlandığı görülmektedir. Bildirim formundan edinilen bilgilere göre, sözleşmenin konusunu oluşturan ticari araç ürünleri pazarında Tirsan'ın payı %..... olarak tahmin edilmiştir. Ditaş Doğan Yedek Parça İmalat ve Teknik A.Ş. (Ditaş)'nin pazar payı %..... iken, pazarın geri kalan kısmı orijinal yedek parça üreticileri tarafından ithal edilen ürünlere aittir. Buna göre halihazırda pazarda en güçlü teşebbüs olarak Ditaş'ın yer aldığı görülmektedir. Söz konusu yapı içerisinde, bildirim konu sözleşme ile ilgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasının söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.

H.2.2.4. Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması

Bu koşula göre, tüketicilere yansıtılan ekonomik gelişme veya iyileştirmenin elde edilmesinde, rekabeti daha az sınırlayan bir yöntem mevcut ise, söz konusu anlaşmanın muafiyet alması söz konusu değildir. Rekabetin sınırlanması, elde edilmek istenen amaca uygun ve o amacın elde edilmesi için gerekli olmalıdır. Bu koşula aykırılık, ya izlenen amacın elde edilmesi için rekabetin gereğinden fazla sınırlanması ya da rekabetin sınırlanması gereğinin dahi bulunmaması halinde söz konusu olabilir. Teşebbüsler prensip olarak, anlaşma ile izledikleri ekonomik amaçların gerçekleştirilmesinde rekabeti en az sınırlayıcı yöntemi tercih etmekle yükümlüdürler. Bu çerçevede yapılacak değerlendirmede anlaşmanın amacının belirlenmesi gerekmektedir.

Bilindiği üzere dikey anlaşmalarda, anlaşmanın sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak rekabet yasağı getirilmesi ancak belirli koşullarda kabul edilmektedir ki bunun ön şartı alıcıya devredilen know-how'un korunmasıdır. Bu durumda dahi ilave koşullar aranabilmektedir. Bildirime konu Distribütörlük Sözleşmesi'ne ve Rekabet Yasağı Sözleşmesi'ne bakıldığında ise know-how'un korunmasına yönelik bir ifadenin yer almadığı görülmektedir. Nitekim, dosya mevcudu bilgilere göre, görevli raportörlerin tarafların vekilleri ile yaptıkları görüşmede de distribütörlük sözleşmesi bakımından bir know-how devrinin söz konusu olmadığı ifade edilmiştir.

Rekabet yasağına yönelik düzenlemeler ile Tiryakiler'in Distribütörlük Sözleşmesi'nin sona ermesinden sonraki dönemde rakip olarak faaliyette bulunması engellenmektedir. Esasen taraflar arasında imzalanan sözleşmeler birlikte değerlendirildiğinde, Rekabet Yasağı Sözleşmesi ile birleşme ve devralmalarda uygulanan ve yan sınırlama olarak kabul edilen devir işleminden sonrasına yönelik olarak devredilene getirilen sınırlamalara paralel bir düzenleme getirildiği görülmektedir. Rekabet hukuku bakımından birleşme devralmalarda satıcı tarafa belirli bir süre için getirilen rekabet yasakları, satıcının devirden sonra eski müşterilerini çekerek pazardaki faaliyetlerini devam ettirebilme imkanının, alıcının satın aldığı teşebbüsün ekonomik değerinden tam olarak faydalanmasına yönelik sakıncalar doğurabilmesi sebebiyle makul görülmekte ve yan sınırlama olarak kabul edilmektedir.

Ancak, Hisse Alım Sözleşmesi ile eř zamanlı olarak imzalanan Distribütörlük Sözleşmesi'nde söz konusu sınırlamanın başlangıcı mezkur anlaşmanın bitiminden sonraya ertelenmiştir. Rekabet Yasağı Sözleşmesi'nde Hisse Alım Sözleşmesi'ne ekli bulunan EK F'de yer alan otomobil ve ticari araç ürünleri için rekabet etme yasağı getirilmiştir. Yapılan düzenlemelerle Hisse Alım Sözleşmesi'nin bir yan sınırlaması niteliğinde olan rekabet yasağının Distribütörlük Sözleşmesi'nin sona ermesini takip eden 3 yıllık bir döneme kadar uzatılması sağlanmaktadır ki söz konusu değişikliğin getirilen rekabet yasağının amacını ve niteliğini önemli ölçüde değiştirdiği açıktır.

Yukarıda değinildiği gibi dikey anlaşmalarda, know-how'un korunması gibi belli şartları taşıması durumunda dahi anlaşmanın sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak getirilecek en fazla 1 yıl süreli rekabet yasakları makul kabul edilirken, Distribütörlük Sözleşmesi'nin sona ermesini takip eden döneme yönelik olarak 3 yıl süre ile getirilen ve yukarıda ifade edilen şartları sağlamayan rekabet yasağının makul bir gerekçesinin bulunmadığı kanaatine varılmıştır. Bu çerçevede, sözleşmede yer alan söz konusu düzenlemenin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (d) fıkrası kapsamında rekabetin gereğinden fazla kısıtlanması sonucuna yol açtığı, bu nedenle sözleşmeye bireysel muafiyet verilemeyeceği anlaşılmıştır.

İ- SONUÇ

Yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmeler doğrultusunda;

1) Tirsan Lemförder Aks Modülleri Sanayi ve Ticaret A.Ş., Lemförder International AG&Co. KG ve Tiryakiler Oto Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş. arasında aktedilen Distribütörlük Sözleşmesi'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında bir dikey anlaşma olduğuna,

2) Distribütörlük Sözleşmesi'nin 13.4. maddesi ve Rekabet Yasağı Sözleşmesi'nin muhtelif hükümleri ile alıcıya bildirim konusu sözleşmenin sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak getirilen sınırlamaların grup muafiyetinden yararlanamadığına,

3) Talepte bulunulmuş olması dolayısıyla yapılan bireysel muafiyet incelemesi sonucunda ise, Kanun'un 5. maddesinde düzenlenen, anılan rekabet yasağına muafiyet tanınmasını gerektirecek şartların sağlanmadığı değerlendirilmesine ulaşılması nedeniyle;

a) Gerekçeli kararın tebliğini takiben bildirim konu Distribütörlük Sözleşmesi ve Rekabet Yasağı Sözleşmesi ile alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğünün sözleşmenin sona ermesinden sonraki dönemi kapsamayacak şekilde düzenlenmesi koşuluyla ve bu koşulun yerine getirildiğinin Kurum'a bildirilmesi halinde başvuru konusu anlaşmanın 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanabileceğine,

b) Bu değişikliklerin yapılması için kararın tebliğinden itibaren ilgili taraflara 60 gün süre verilmesine ve bu süre içerisinde, öngörülen düzeltmelerin yapıldığına dair belgelerin Kurum'a sunulmasına,

c) Aksi takdirde, söz konusu düzeltmeler yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde haklarında soruşturma açılacağı ve aynı Kanun'un 16. ve 17.

maddeleri uyarınca işlem yapılacağı taraflara bildirilmesine,

03-43/486-208

OY BİRLİĞİ ile karar verilmiştir.